

## Nederlandse troepen naar Noord-Korea?

Zestig jaar geleden brak de Korea-Oorlog uit, waarin Nederlandse militairen onder VN-vlag dapper strijd leverden om Zuid-Korea te verdedigen tegen de binnengevallen communistische Noord-Koreanen. Het is niet uitgesloten dat er binnen enkele jaren opnieuw een beroep wordt gedaan op de Nederlandse krijgsmacht om assistentie te verlenen op het Koreaanse schiereiland. Als het stalinistische regime van dictator Kim Jong-Il implodeert, dan is de kans aanwezig dat een internationale troepenmacht zal worden ingezet om het failliete land te stabiliseren.

De ondergang van het geïsoleerde Noord-Koreaanse regime is al vaak voorspeld; het einde van steunpilaar Sovjet Unie in 1991, de dood van de eerste dictator, Kim Il-Sung (vader van Kim Jong-Il) in 1994, de economische implosie en hongersnoden halverwege de jaren negentig – het regime kan blijkbaar wel tegen een stootje. Toch wagen veel analisten zich dezer dagen opnieuw aan een ondergangscenario: Kim Jong-Il kampt met ernstige gezondheidsproblemen, terwijl er nog geen gedoodverfde opvolger klaarstaat. In noodtempo wordt nu zijn jongste zoon Kim Jong-Un klaargestoomd om de Kim-dynastie voort te zetten, maar of hij voldoende draagvlak heeft om met de gewenste ijzeren vuist te kunnen regeren, is de vraag. Bovendien kampt Noord-Korea nog altijd met een compleet ingestorte economie – met kunst en vliegwerk (en Chinese hulp) heeft men de samenleving tot nu toe nog een beetje draaiende kunnen houden, maar hoe lang gaat dat nog lukken?

Mocht Kim Jong-Il, zoals verwacht wordt, binnen nu en enkele jaren overlijden, dan zou het regime wel eens geheel kunnen instorten. Als bij een zeer gecentraliseerd systeem zoals het Noord-Koreaanse de top van de piramide wegvalt – door het overlijden van Kim Jong-Il en het ontbreken van een opvolger met gezag – dan zou de hele bestuurspiramide als een kaartenhuis kunnen instorten. Het gevolg zal dan waarschijnlijk enorme chaos zijn. Na 65 jaar gehersenspoeld te zijn, lijkt de Noord-Koreaanse bevolking niet klaar voor een ideologische machtsomwenteling. Zonder strakke leiding van boven stort ook het laatste restje van het maatschappelijk systeem in, uitmondend in anarchie en humanitaire nood. Vluchtelingenstromen zullen op gang komen, en mogelijk veranderen lokale machthebbers in warlords met hun eigen territorium, zoals in Afghanistan voordat de Taliban daar aan de macht kwamen. In dit geval zijn die lokale heersers mogelijk in het bezit van grote hoeveelheden zwaar wapentuig, mogelijk zelfs delen van de voorraden nucleaire, chemische en biologische wapens waarover Noord-Korea momenteel beschikt. Nog afgezien van de instabiliteit die deze chaos veroorzaakt in de economisch en strategisch zeer belangrijke regio, kan een geïmplodeerd Noord-Korea grote aantrekkingskracht hebben op non-state actors die op zoek zijn naar nieuwe partners – een lokale warlord die massavernietigingswapens aan Al-Qaida verkoopt, blijft wat dat betreft een nachtmerriescenario.

Betrokken landen zoals China, Zuid-Korea en de Verenigde Staten hebben al geheime noodplannen klaarliggen voor het geval het misgaat in Noord-Korea. Voorop staat waarschijnlijk het dichthouden van de grenzen om massale vluchtelingenproblemen te voorkomen, het verlenen van humanitaire (voedsel)hulp en vervolgens het vestigen van een interim-gezag in het land. Hoe de toekomst van Noord-Korea er vervolgens moet gaan uitzien, is onduidelijk. Hereniging met Zuid-Korea ligt voor de hand, maar zal voor buurland China waarschijnlijk onbespreekbaar zijn – daarmee staan de Amerikaanse troepen, die nu al in grote aantallen in Zuid-Korea aanwezig zijn, ineens aan de Chinese grens, zoals dat ook al in Japan en Taiwan het geval is. Hereniging zal sowieso een project van lange adem zijn, gezien de enorme economische, sociale en culturele kloof tussen beide Korea's – vergeleken daarmee was de Duitse hereniging kinderspel.

Zelfs al is de verdere toekomst nog ongewis, een internationale stabilisatieoperatie in Noord-Korea kan een logische optie zijn als eerste stap om de chaos na een regime-implosie te beteugelen. Om de Chinezen noch de Verenigde Staten tegen de schenen te schoppen, zal zo'n stabilisatieoperatie waarschijnlijk een multilaterale VN-operatie worden. In principe is het dan mogelijk dat ook aan Nederland een verzoek tot bijdrage gedaan zal worden. Is de Nederlandse krijgsmacht voorbereid op inzet in Noord-Korea, zoals zestig jaar geleden militairen van landmacht, marine en marechaussee naar Korea werden uitgezonden?

Hoewel de situatie onvergelykbaar is, kan de Nederlandse inzet in Afghanistan een voorbeeld vormen. Ook in Noord-Korea zal 'winning hearts and minds' van groot belang zijn voor een stabilisatiemacht. De Noord-Koreaanse bevolking is 65 jaar lang geïndoctrineerd met het beeld dat iedere buitenlander een imperialistische vijand is die het Koreaanse volk tot slaven wil maken. Een ontvangst vol gejuich en dankbaarheid hoeven buitenlandse troepen dan ook niet te verwachten, hoewel directe, efficiënte humanitaire hulp meteen veel angst zal kunnen wegnemen. Lokale overblijfselen van het Noord-Koreaanse leger en/of warlord-legertjes zullen zich vermoedelijk tegen de stabilisatiemacht verzetten, hetgeen op guerrillaoorlogvoering zou kunnen uitdraaien. De Noord-Koreaanse opposenten zullen mogelijk wel beter getraind en bewapend zijn dan de gemiddelde Afgaanse Taliban-strijder. Bovendien moet rekening worden gehouden met niet-conventionele dreiging, met name de inzet van chemische wapens.

Het is natuurlijk één en al speculatie, of luchtfietsserij zoals sommigen het noemen, maar het zou zomaar kunnen dat het binnen nu en enkele jaren plotseling misgaat in Noord-Korea en Nederland om een militaire bijdrage wordt verzocht. Om verrassingen te voorkomen, is het goed om alvast na te denken over een dergelijk scenario. Is Nederland bereid om opnieuw troepen naar Korea uit te zenden? Is de krijgsmacht voldoende voorbereid op de situatie die daar zal worden aangetroffen?

Zoals gezegd, de ondergang van het Noord-Koreaanse regime wordt al twintig jaar voorspeld, zonder dat het waarheid is geworden. Maar toch: beter drie keer teveel over een potentieel toekomstscenario nagedacht, dan één keer te weinig.